

Beslutningsforslag nr. B 40. Fremsat den 11. januar 1995 af udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen)

Forslag til folketingsbeslutning
om Danmarks ratifikation af konventionen af
9. december 1994 om sikkerhed for
FN-personel samt personel knyttet til FN

Folketinget meddeler sit samtykke til, at Danmark ratificerer den på de Forenede Nationers 49. generalforsamling den 9. december

1994 vedtagne konvention om sikkerhed for FN-personel samt personel knyttet til FN.

INDHOLDSFORTEGNELSE

	side
Konventionen om sikkerhed for FN- og dertil knyttet personel	1287
<i>Bemærkninger:</i>	
I. Konventionens forhistorie	1299
II. Danmarks ratifikation	1301
III. Konventionens indhold og forhold til dansk ret.....	1301

CONVENTION ON THE SAFETY OF UNITED NATIONS AND ASSOCIATED PERSONNEL

The States Parties to this Convention,

Deeply concerned over the growing number of deaths and injuries resulting from deliberate attacks against United Nations and Associated personnel,

Bearing in mind that attacks against, or other mistreatment of, personnel who act on behalf of the United Nations are unjustifiable and unacceptable, by whomsoever committed,

Recognizing that United Nations operations are conducted in the common interest of the international community and in accordance with the principles and purposes of the Charter of the United Nations,

Acknowledging the important contribution that United Nations and associated personnel make in respect of United Nations efforts in the fields of preventive diplomacy, peacemaking, peace-keeping, peace-building and humanitarian and other operations,

Conscious of the existing arrangements for ensuring the safety of United Nations and associated personnel, including the steps taken by the principal organs of the United Nations, in this regard,

Recognizing none the less that existing measures of protection for United Nations and associated personnel are inadequate,

Aknowledging that the effectiveness and safety of United Nations operations are enhanced where such operations are conducted with the consent and cooperation of the host State,

Appealing to all States in which United Nations and associated personnel are deployed and to all others on whom such personnel may rely, to provide comprehensive support aimed at facilitating the conduct and fulfilling the mandate of United Nations operations,

KONVENTION OM SIKKERHED FOR FN- OG DERTIL KNYTTET PERSONEL

Deltagerstaterne i denne konvention er,

i dyb bekymring over det stigende antal dødsfald og lemlæstelser som følge af overlagte angreb på FN- og dertil knyttet personel,

i bevidstheden om, at angreb mod, eller anden mishandling af personel, som handler på vegne af De Forenede Nationer, er uberettigede og uacceptable, uanset af hvem de er begået,

i erkendelse af, at FN-operationer udføres i det internationale samfunds fælles interesse og i overensstemmelse med FN-pagtens principper og formål,

i anerkendelse af den betydningsfulde indsats, FN- og dertil knyttet personel udøver for FN's bestræbelser inden for forebyggende diplomati, fredsskabelse, fredsbevarelse, fredssopbygning samt humanitære og andre operationer,

bevidst om de eksisterende forholdsregler til sikring af FN- og dertil knyttet personels sikkerhed, herunder de skridt, som af FN's hovedorganer er taget i dette øjemed,

i erkendelse af, at eksisterende foranstaltninger til beskyttelse af FN- og dertil knyttet personel ikke desto mindre er utilstrækkelige,

i anerkendelse af, at effektiviteten af og sikkerheden for FN's operationer forøges, hvor sådanne operationer udføres med samtykke fra og i samarbejde med værtslandet,

appellerende til alle stater, i hvilke FN- og dertil knyttet personel er deployeret, og til alle andre, som dette personel måtte kunne sætte deres lid til, om at tilvejebringe omfattende støtte sigtende på at lette udførelsen og opfyldelsen af FN-operationernes mandat,

Convinced that there is an urgent need to adopt appropriate and effective measures for the prevention of attacks committed against United Nations and associated personnel and for the punishment of those who have committed such attacks,

Have agreed as follows:

Article 1

Definitions

For the purposes of this Convention:

(a) "United Nations Personnel" means:

- (i) Persons engaged or deployed by the Secretary-General of the United Nations as members of the military, police or civilian components of a United Nations operations;
- (ii) Other officials and experts on mission of the United Nations or its specialized agencies or the International Atomic Energy Agency who are present in an official capacity in the area where a United Nations operation is being conducted;

(b) "Associated personnel" means:

- (i) Persons assigned by a Government or an intergovernmental organization with the agreement of the competent organ of the United Nations;
- (ii) Persons engaged by the Secretary-General of the United Nations or by a specialized agency or by the International Atomic Energy Agency;
- (iii) Persons deployed by a humanitarian non-governmental organization or agency under an agreement with the Secretary-General of the United Nations or with a specialized agency or with the International Atomic Energy Agency;

to carry out activities in support of the fulfilment of the mandate of a United Nations operation;

(c) "United Nations operation" means an operation established by the competent organ of the United Nations in accordance with the Charter of the United Nations and conducted under United Nations authority and control:

- (i) Where the operation is for the purpose of maintaining or restoring international peace and security; or

overbevist om, at der består et påtrængende behov for at vedtage passende og effektive foranstaltninger til forhindring af angreb rettet mod FN- og dertil knyttet personel og til afstraffelse af dem, som har udført sådanne angreb,

blevet enige om følgende:

Artikel 1

Definitioner

I denne konvention betyder:

a) »FN-personel«:

- (i) personer ansat eller deployeret af De Forenede Nationers generalsekretær som medlemmer af den militære, politimæssige eller civile komponent af en FN-operation;
- (ii) andre embedsmænd og sagkyndige i særligt hvert under FN, dets særorganisationer eller Det Internationale Atomenergiagentur, som er til stede i officiel kapacitet i det område, hvor en FN-operation er under udførelse;

b) »Tilknyttet personel«:

- (i) personer tildelt af en regering eller en mellemstatslig organisation efter aftale med det kompetente FN-organ;
- (ii) personer ansat af De Forenede Nationers generalsekretær eller af en særorganisation eller af Det Internationale Atomenergiagentur;
- (iii) personer stillet til rådighed af en humanitær ikke-gouvernemental organisation eller organ i medfør af en aftale med De Forenede Nationers generalsekretær eller med en særorganisation eller med Det Internationale Atomenergiagentur;

med henblik på at udføre aktiviteter til støtte for fuldførelsen af en FN-operations mandat;

c) »FN-operation« en operation iværksat af det kompetente FN-organ i overensstemmelse med FN-pagten og gennemført under FN's myndighed og kontrol:

- (i) hvor operationen har til formål at opretholde eller genoprette international fred og sikkerhed;

- (ii) Where the Security Council or the General Assembly has declared, for the purposes of this Convention, that there exists an exceptional risk to the safety of the personnel participating in the operation;
- (d) "Host State" means a State in whose territory a United Nations operation is conducted;
- (e) "Transit State" means a State, other than the host State, in whose territory United Nations and associated personnel or their equipment are in transit or temporarily present in connection with a United Nations operation.
- (ii) hvor Sikkerhedsrådet eller Generalforsamlingen har erklæret, at der, i denne konventions betydning, består en ganske særlig risiko for det i operationen deltagende personels sikkerhed;
- d) »Værtsland« en stat, på hvis territorium en FN-operation udføres;
- e) »Transitstat« en stat, som ikke er værtslandet, på hvis territorium FN- og dertil knyttet personel eller udstyr er under passage eller midlertidigt til stede i forbindelse med en FN-operation.

Article 2

Scope of application

1. This Convention applies in respect of United Nations and associated personnel and United Nations operations, as defined in article 1.

2. This Convention shall not apply to a United Nations operation authorized by the Security Council as an enforcement action under Chapter VII of the Charter of the United Nations in which any of the personnel are engaged as combatants against organized armed forces and to which the law of international armed conflict applies.

Article 3

Identification

1. The military and police components of a United Nations operation and their vehicles, vessels and aircraft shall bear distinctive identification. Other personnel, vehicles, vessels and aircraft involved in the United Nations operation shall be appropriately identified unless otherwise decided by the Secretary-General of the United Nations.

2. All United Nations and associated personnel shall carry appropriate identification documents.

Article 4

Agreements on the status of the operation

The host State and the United Nations shall conclude as soon as possible an agreement on

Artikel 2

Anvendelsesområde

1. Denne konvention finder anvendelse over for FN- og dertil knyttet personel og FN-operationer som defineret i artikel 1.

2. Denne konvention finder ikke anvendelse på en FN-operation autoriseret af Sikkerhedsrådet som en tvangsforanstaltning under FN-pagtens kapitel VII, i hvilken noget af personalet er inddraget som kombattanter mod organiserede væbnede styrker, og i relation til hvilken reglerne om internationale væbnede konflikter finder anvendelse.

Artikel 3

Identifikation

1. De militære og politimæssige komponenter af en FN-operation samt deres køretøjer, skibe og luftfartøjer skal bære særligt kendetegn. Andet personel, køretøjer, skibe og luftfartøjer inddraget i en FN-operation skal være passende identificeret, medmindre andet er bestemt af De Forenede Nationers generalsekretær.

2. Alt FN- og dertil knyttet personel skal bære passende identifikationsdokumenter.

Artikel 4

Aftaler om status for operationen

Værtsstaten og De Forenede Nationer skal så snart som muligt indgå en aftale om status

the status of the United Nations operation and all personnel engaged in the operation including, *inter alia*, provisions on privileges and immunities for military and police components of the operation.

Article 5

Transit

A transit State shall facilitate the unimpeded transit of United Nations and associated personnel and their equipment to and from the host State.

Article 6

Respect for laws and regulations

1. Without prejudice to such privileges and immunities as they may enjoy or to the requirements of their duties, United Nations and associated personnel shall:

- (a) Respect the laws and regulations of the host State and the transit State; and
- (b) Refrain from any action or activity incompatible with the impartial and international nature of their duties.

2. The Secretary-General of the United Nations shall take all appropriate measures to ensure the observance of these obligations.

Article 7

Duty to ensure the safety and security of United Nations and associated personnel

1. United Nations and associated personnel, their equipment and premises shall not be made the object of attack or of action that prevents them from discharging their mandate.

2. States Parties shall take all appropriate measures to ensure the safety and security of United Nations and associated personnel. In particular, States Parties shall take all appropriate steps to protect United Nations and associated personnel who are deployed in their territory from the crimes set out in article 9.

3. States Parties shall cooperate with the United Nations and other States Parties, as appropriate, in the implementation of this Convention, particularly in any case where the

for FN's operation og alt personel inddraget i operationen, herunder bl.a. bestemmelser om forrettigheder og immuniteter for operationens militære og politimæssige komponenter.

Artikel 5

Transit

En transitstat skal lette den uhindrede passage af FN- og dertil knyttet personel og deres udstyr til og fra værtslandet.

Artikel 6

Overholdelse af love og bestemmelser

1. Uden præjudice for sådanne forrettigheder og immuniteter, som de måtte nyde, eller for de krav, som følger af deres pligter, skal FN- og dertil knyttet personel:

- a) overholde værtslandets og transitlandets love og bestemmelser; og
- b) afstå fra enhver handling eller aktivitet, som er uforenelig med den upartiske og internationale karakter af deres pligter.

2. De Forenede Nationers generalsekretær skal træffe alle passende foranstaltninger til sikring af, at disse forpligtelser iagttages.

Artikel 7

Pligt til at drage omsorg for FN- og dertil knyttet personels sikkerhed og sikring

1. FN- og dertil knyttet personel, deres udstyr og tilholdssteder må ikke gøres til genstand for angreb eller for nogen handling, som forhindrer dem i at udføre deres mandat.

2. De deltagende stater skal træffe alle passende foranstaltninger med henblik på at drage omsorg for FN- og dertil knyttet personels sikkerhed og sikring. I særdeleshed skal de deltagende stater tage alle passende skridt til at beskytte FN- og dertil knyttet personel, som er deployeret på deres territorium, mod de i artikel 9 opregnede forbrydelser.

3. De deltagende stater skal samarbejde med De Forenede Nationer og andre deltagerstater, alt efter omstændighederne, i gennemførelsen af denne konvention, især i tilfælde, hvor

host State is unable itself to take the required measures.

Article 8

Dyty to release or return United Nations and associated personnel captured or detained

Except as otherwise provided in an applicable status-of-fores agreement, if United Nations or associated personnel are captured or detained in the course of the performance of their duties and their identification has been established, they shall not be subjected to interrogation and they shall be promptly released and returned to United Nations or other appropriate authorities. Pending their release such personnel shall be treated in accordance with universally recognized standards of human rights and the principles and spirit of the Geneva Conventions of 1949.

Artile 9

Crimes against Unites Nations and associated personnel

1. The international commission of:
  - (a) A murder, kidnapping or other attack upon the person or liberty of any United Nations or associated personnel;
  - (b) A violent attack upon the official premises, the private accommodation or the means of transportation of any United Nations or associated personnel likely to endanger his or her person or liberty;
  - (c) A threat to commit any such attack with the objective of compelling a physical or juridical person to do or to refrain from doing any act;
  - (d) An attempt to commit any such attack; and
  - (e) An act constituting participation as an accomplice in any such attack, or in an attempt to commit such attack, or in organizing or ordering others to commit such attack;

shall be made by eah State Party a crime under its national law.

2. Each Party shall make the crimes set out in paragraph 1 punishable by appropriate penalties which shall take into account their grave nature.

værtslandet er ude af stand til selv at træffe de krævede foranstaltninger.

Artikel 8

Pligt til at frigive og returnere FN- og dertil knyttet personel, der er tilfangetaget eller tilbageholdt

Medmindre andet fremgår af en gældende statusoverenskomst, skal FN- og dertil knyttet personel, som måtte være taget til fange eller tilbageholdt som led i udførelsen af deres pligter, og hvis identitet er blevet fastslået, ikke underkastes forhør, og de skal straks frigives og returneres til De Forenede Nationer eller andre relevante myndigheder. I afventning af deres frigivelse skal det pågældende personel behandles i overensstemmelse med universelt anerkendte menneskerettighedsstandarder samt principperne og ånden i Genèvekonventionerne af 1949.

Artikel 9

Forbrydelser mod FN- og dertil knyttet personel

1. Følgende forsætlige handlinger
  - a) manddrab, bortførelse eller andet angreb på FN- eller dertil knyttet personels legeme eller frihed;
  - b) voldshandling mod FN- eller dertil knyttet personels tjenestested, privatbolig eller transportmiddel, som må antages at bringe hans eller hendes person eller frihed i fare;
  - c) trussel om at foretage et sådant angreb med det formål at tvinge en fysisk eller juridisk person til at udføre eller afstå fra at udføre nogen handling;
  - d) forsøg på at foretage et sådant angreb; og
  - e) medvirken til foretagelse af et sådant angreb, eller til forsøg herpå eller til organisering eller beordring af, at andre foretager et sådant angreb;

skal gøres strafbare i henhold til hver af de deltagende staters nationale lovgivning.

2. Enhver deltagende stat skal fastsætte passende straffe for de i stk. 1 nævnte forbrydelser under hensyntagen til deres alvorlige karakter.

Article 10

Establishment of jurisdiction

1. Each State Party shall take such measures as may be necessary to establish its jurisdiction over the crimes set out in article 9 in the following cases:

- (a) When the crime is committed in the territory of that State or on board a ship or aircraft registered in that State;
- (b) When the alleged offender is a national of that State.

2. A State Party may also establish its jurisdiction over any such crime when it is committed:

- (a) By a stateless person whose habitual residence is in that State; or
- (b) With respect to a national of that State; or
- (c) In an attempt to compel that State to do or to abstain from doing any act.

3. Any State Party which has established jurisdiction mentioned in paragraph 2 shall notify the Secretary-General of the United Nations. If such State Party subsequently rescinds that jurisdiction, it shall notify the Secretary-General of the United Nations.

4. Each State Party shall take such measures as may be necessary to establish its jurisdiction over the crimes set out in article 9 in cases where the alleged offender is present in its territory and it does not extradite such person pursuant to article 15 to any of the States Parties which have established their jurisdiction in accordance with paragraph 1 or 2.

5. This Convention does not exclude any criminal jurisdiction exercised in accordance with national law.

Article 11

Prevention of crimes against United Nations and associated personnel

States Parties shall cooperate in the prevention of the crimes set out in article 9, particularly by:

Artikel 10

Tilvejebringelse af jurisdiktion

1. Enhver deltagende stat skal træffe sådanne foranstaltninger, som måtte være nødvendige for at udøve jurisdiktion over for de i artikel 9 nævnte forbrydelser i følgende tilfælde:

- a) når forbrydelsen er begået inden for den pågældende stats område eller om bord på et skib eller et luftfartøj, der er indregistreret i den stat;
- b) når den formodede gerningsmand er statsborger i den stat.

2. En deltagerstat kan også udøve jurisdiktion over for enhver sådan forbrydelse, når den er begået:

- a) af en statsløs person, som har fast bopæl i den stat; eller
- b) af en af dens statsborgere; eller
- c) i et forsøg på at tvinge den pågældende stat til at foretage eller undlade at foretage nogen handling.

3. Enhver deltagerstat, som har tilvejebragt jurisdiktion i medfør af stk. 2, skal give meddelelse herom til De Forenede Nationers generalsekretær. Hvis den pågældende deltagerstat efterfølgende ophæver denne jurisdiktion, skal meddelelse herom gives De Forenede Nationers generalsekretær.

4. Enhver deltagende stat skal træffe sådanne foranstaltninger, som måtte være nødvendige for at udøve jurisdiktion over for de i artikel 9 nævnte forbrydelser, såfremt den formodede gerningsmand befinder sig på statens område, og staten ikke i medfør af artikel 15 udleverer den pågældende til en af de deltagende stater, som har tilvejebragt jurisdiktion i medfør af stk. 1 eller stk. 2.

5. Denne konvention udelukker ikke straffetrig jurisdiktion udøvet i overensstemmelse med national lovgivning.

Artikel 11

Forebyggelse af forbrydelser mod FN- og dertil knyttet personel

De deltagende stater skal samarbejde med henblik på forebyggelse af de i artikel 9 nævnte forbrydelser, navnlig ved:

- (a) Taking all practicable measures to prevent preparations in their respective territories for the commission of those crimes within or outside their territories; and
- (b) Exchanging information in accordance with their national law and coordinating the taking of administrative and other measures as appropriate to prevent the commission of those crimes.
- a) at træffe alle praktisk gennemførlige foranstaltninger for at forebygge, at der på deres respektive områder træffes forberedelser til at begå nogen af de nævnte forbrydelser inden eller uden for deres områder; og
- b) udveksle oplysninger i overensstemmelse med national ret og samordne gennemførelsen af administrative og andre foranstaltninger, som er egnede til at forebygge, at der begås sådanne forbrydelser.

Article 12

Communication of information

1. Under the conditions provided for in its national law, the State Party in whose territory a crime set out in article 9 has been committed shall, if it has reason to believe that an alleged offender has fled from its territory, communicate to the Secretary-General of the United Nations and, directly or through the Secretary-General, to the State or States concerned all the pertinent facts regarding the crime committed and all available information regarding the identity of the alleged offender.

2. Whenever a crime set out in article 9 has been committed, any State Party which has information concerning the victim and circumstances of the crime shall endeavour to transmit such information, under the conditions provided for in its national law, fully and promptly to the Secretary-General of the United Nations and the State or States concerned.

Article 13

Measures to ensure prosecution or extradition

1. Where the circumstances so warrant, the State Party in whose territory the alleged offender is present shall take the appropriate measures under its national law to ensure that person's presence for the purpose of prosecution or extradition.

2. Measures taken in accordance with paragraph 1 shall be notified, in conformity with national law and without delay, to the Secretary-General of the United Nations and, either directly or through the Secretary-General, to:

Artikel 12

Videregivelse af oplysninger

1. På de betingelser, som gælder i dens nationale ret, skal den deltagende stat, på hvis territorium en af de i artikel 9 nævnte forbrydelser er begået, hvis den har grund til at antage, at en formodet gerningsmand er flygtet fra dens område, meddele De Forenede Nationers generalsekretær og, direkte eller gennem generalsekretæren, den eller de berørte stater alle omstændigheder af betydning vedrørende den begåede forbrydelse og alle foreliggende oplysninger om den formodede gerningsmands identitet.

2. Når en af de i artikel 9 nævnte forbrydelser er begået, skal enhver deltagende stat, der er i besiddelse af oplysninger om ofret og omstændighederne ved forbrydelsen under iagttagelse af de bestemmelser, der er foreskrevet i dens nationale ret, bestræbe sig for omgående at sende fuldstændige oplysninger til De Forenede Nationers generalsekretær og den eller de berørte stater.

Artikel 13

Foranstaltninger til sikring af strafforfølgning eller udlevering

1. Når betingelserne herfor er til stede, skal den deltagende stat, inden for hvis område den formodede gerningsmand befinder sig, træffe de fornødne foranstaltninger i henhold til sin nationale ret for at sikre denne persons tilstedeværelse med henblik på strafforfølgning eller udlevering.

2. Underretning om foranstaltninger truffet i medfør af stk. 1 skal i overensstemmelse med national ret og uden ophør gives til De Forenede Nationers generalsekretær og, enten direkte eller gennem generalsekretæren, til:

(a) The State where the crime was committed; (b) The State or States of which the alleged offender is a national or, if such person is a stateless person, in whose territory that person has his or her habitual residence; (c) The State or States of which the victim is a national; and (d) Other interested States.	a) den stat, i hvilken forbrydelsen er begået; b) den eller de stater, hvori den formodede gerningsmand er statsborger, eller, hvis den pågældende er statsløs, på hvis territorium denne person er bosat; c) den eller de stater, hvori ofret er statsborger; d) andre interesserede stater.

Article 14

Prosecution of alleged offenders

The State Party in whose territory the alleged offender is present shall, if it does not extradite that person, submit, without exception whatsoever and without undue delay, the case to its competent authorities for the purpose of prosecution, through proceedings in accordance with the law of that State. Those authorities shall take their decision in the same manner as in the case of an ordinary offence of a grave nature under the law of that State.

Article 15

Extradition of alleged offenders

1. To the extent that the crimes set out in article 9 are not extraditable offences in any extradition treaty existing between States Parties, they shall be deemed to be included as such therein. States Parties undertake to include those crimes as extraditable offences in every extradition treaty to be concluded between them.

2. If a State Party which makes extradition conditional on the existence of a treaty receives a request for extradition from another State Party with which it has no extradition treaty, it may at its option consider this Convention as the legal basis for extradition in respect of those crimes. Extradition shall be subject to the conditions provided in the law of the requested State.

3. States Parties which do not make extradition conditional on the existence of a treaty shall recognize those crimes as extraditable offences between themselves subject to the conditions provided in the law of the requested State.

Artikel 14

Strafforfølgning af formodede gerningsmænd

Den deltagende stat, på hvis område den formodede gerningsmand befinder sig, skal, hvis den ikke udleverer ham, uden nogen som helst undtagelse og uden unødigt ophold forelægge sagen for sine kompetente myndigheder med henblik på retsforfølgning i overensstemmelse med sin egen lovgivning. Disse myndigheder skal træffe deres beslutning på samme måde som i en sag vedrørende en almindelig lovovertrædelse af alvorlig karakter under statens lovgivning.

Artikel 15

Udlevering af formodede gerningsmænd

1. I det omfang de i artikel 9 nævnte forbrydelser ikke er forbrydelser, der kan medføre udlevering i henhold til en gældende udleveringstraktat mellem de deltagende stater, skal de anses for optaget heri som sådanne. De deltagende stater forpligter sig til i enhver udleveringstraktat, de måtte afslutte med hinanden, at optage disse forbrydelser blandt de forbrydelser, der kan medføre udlevering.

2. Hvis en deltagende stat, som kun foretager udlevering på grundlag af en traktat herom, modtager en anmodning om udlevering fra en anden deltagende stat, med hvilken den ikke har afsluttet udleveringstraktat, kan den efter eget valg betragte denne konvention som det retlige grundlag for udlevering i anledning af disse forbrydelser. For udleveringen gælder i øvrigt de betingelser, der er fastsat i den anmodede stats lovgivning.

3. Deltagende stater, som ikke gør udlevering betinget af, at der består en traktat herom, skal gensidigt anse de omhandlede forbrydelser som forbrydelser, der kan medføre udlevering, i overensstemmelse med de betingelser, der er fastsat i den anmodede stats lovgivning.

4. Each of those crimes shall be treated, for the purposes of extradition between States Parties, as if it had been committed not only in the place in which it occurred but also in the territories of the States Parties which have established their jurisdiction in accordance with paragraph 1 or 2 of article 10.

Article 16

Mutual assistance in criminal matters

1. States Parties shall afford one another the greatest measure of assistance in connection with criminal proceedings brought in respect of the crimes set out in article 9, including assistance in obtaining evidence at their disposal necessary for the proceedings. The law of the requested State shall apply in all cases.

2. The provisions of paragraph 1 shall not effect obligations concerning mutual assistance embodied in any other treaty.

Article 17

Fair treatment

1. Any person regarding whom investigations or proceedings are being carried out in connection with any of the crimes set out in article 9 shall be guaranteed fair treatment, a fair trial and full protection of his or her rights at all stages of the investigations or proceedings.

2. Any alleged offender shall be entitled:

- (a) To communicate without delay with the nearest appropriate representative of the State or States of which such person is a national or which is otherwise entitled to protect that person's rights or, if such person is a stateless person, of the State which, at that person's request is willing to protect that person's rights; and
- (b) To be visited by a representative of that State or those States.

Article 18

Notification of outcome of proceedings

The State Party where an alleged offender is prosecuted shall communicate the final outcome of the proceedings to the Secretary-

4. For så vidt angår udlevering mellem de deltagende stater, skal enhver af de nævnte forbrydelser anses som begået ikke blot dér, hvor den fandt sted, men også i de stater, som har tilvejebragt jurisdiktion i medfør af artikel 10, stk. 1 og 2.

Artikel 16

Gensidig bistand i strafferetlige sager

1. De deltagende stater skal yde hinanden mest mulig bistand i forbindelse med retsforfølgning i anledning af de forbrydelser, der er nævnt i artikel 9, herunder bistand med henblik på tilvejebringelse af bevismateriale, som de har rådighed over, og som er nødvendigt for retssagen. Den anmodede stats lovgivning skal anvendes i alle sager.

2. Bestemmelserne i stk. 1 påvirker ikke forpligtelser om gensidig bistand i henhold til andre traktater.

Artikel 17

Retfærdig behandling

1. Der skal sikres enhver, der er genstand for efterforskning, eller som retsforfølges for nogen af de i artikel 9 nævnte forbrydelser, en retfærdig behandling, en retfærdig rettergang og fuld beskyttelse af den pågældendes rettigheder på ethvert stadium af efterforskningen eller retssagen.

2. Enhver formodet gerningsmand har ret til:

- a) snarest at komme i forbindelse med den nærmeste repræsentant for den stat eller stater, hvori den pågældende er statsborger, eller som af andre grunde er beføjet til at varetage denne persons interesser, eller hvis den pågældende er statsløs, som denne person anmoder om, og som er villig til at varetage denne persons interesser; og
- b) at modtage besøg af en repræsentant for denne stat eller disse stater.

Artikel 18

Meddelelse om retssagens udfald

Den deltagende stat, hvor en formodet gerningsmand strafforfølges, skal give underretning om sagens endelige udfald til De Forene-

General of the United Nations, who shall transmit the information to other States Parties.

Article 19

Dissemination

The States Parties undertake to disseminate this Convention as widely as possible and, in particular, to include the study thereof, as well as relevant provisions of international humanitarian law, in their programmes of military instruction.

Article 20

Savings clauses

Nothing in this Convention shall affect:

- (a) The applicability of international humanitarian law and universally recognized standards of human rights as contained in international instruments in relation to the protection of United Nations operations and United Nations and associated personnel or the responsibility of such personnel to respect such law and standards;
- (b) The rights and obligations of States, consistent with the Charter of the United Nations, regarding the consent to entry of persons into their territories;
- (c) The obligation of United Nations and associated personnel to act in accordance with the terms of the mandate of a United Nations operation;
- (d) The right of States which voluntarily contribute personnel to a United Nations operation to withdraw their personnel from participation in such operation; or
- (e) The entitlement to appropriate compensation payable in the event of death, disability, injury or illness attributable to peace-keeping service by persons voluntarily contributed by States to United Nations operations.

Article 21

Right of self-defence

Nothing in this Convention shall be construed so as to derogate from the right to act in self-defence.

de Nationers generalsekretær, som skal videre-sende oplysningerne til andre deltagende stater.

Artikel 19

Udbredelse af oplysning

De deltagende stater påtager sig at udbrede kendskabet til denne konvention videst muligt og i særdeleshed til at lade studiet heraf såvel som af den humanitære folkerets relevante bestemmelser indgå i deres militære undervisningsprogrammer.

Artikel 20

Forbeholdsklausuler

Intet i denne konvention skal påvirke:

- a) anvendelsen af humanitær folkeret og universelt anerkendte menneskerettighedsstandarder som indeholdt i internationale instrumenter i relation til beskyttelsen af FN-operationer og FN- og dertil knyttet personel eller ansvaret for sådant personel til at respektere sådanne love og standarder;
- b) staternes rettigheder og forpligtelser i overensstemmelse med FN-pagten vedrørende samtykke til personer, som ønsker adgang til deres territorier;
- c) FN- og dertil knyttet personels forpligtelse til at handle i overensstemmelse med det for en FN-operation givne mandat;
- d) den ret, som stater, der frivilligt bidrager med personel til en FN-operation, har til at tilbagetrække deres personel fra deltagelse i en sådan operation;
- e) retten til en passende erstatning i tilfælde af død, handicap, lemlæstelse eller sygdom, der kan tilregnes en fredsbevarende tjeneste for personer, der af stater frivilligt er stillet til rådighed for FN-operationer.

Artikel 21

Retten til selvforsvar

Intet i denne konvention skal kunne udlægges som en fravigelse fra retten til at handle i selvforsvar.

F. t. beslutn. om ratifikation af konventionen m.v. FN-personel m.v.

Article 22

Dispute settlement

1. Any dispute between two or more States Parties concerning the interpretation or application of this Convention which is not settled by negotiation shall, at the request of one of them be submitted to arbitration. If within six months from the date of the request for arbitration the parties are unable to agree on the organization of the arbitration, any one of those parties may refer the dispute to the International Court of Justice by application in conformity with the Statute of the Court.

2. Each State Party may at the time of signature, ratification, acceptance or approval of this Convention or accession thereto declare that it does not consider itself bound by alle or part of paragraph 1. The other States Parties shall not be bound by paragraph 1 or the relevant part thereof with respect to any State Party which has made such a reservation.

3. Any State Party which has made a reservation in accordance with paragraph 2 may at any time withdraw that reservation by notification to the Secretary-General of the United Nations.

Article 23

Review meetings

At the request of one or more States Parties, and if approved by a majority of States Parties, the Secretary-General of the United Nations shall convene a meeting of the States Parties to review the implementation of the Convention, and any problems encountered with regard to its application.

Article 24

Signature

This Convention shall be open for signature by all States, until 31 december 1995, at United Nations Headquarters in New York.

Artikel 22

Bilægelse af tvister

1. Enhver uoverensstemmelse mellem to eller flere deltagende stater om fortolkningen eller anvendelsen af denne konvention, der ikke kan afgøres ved forhandling, skal efter en af disse staters anmodning henvises til voldgift. Såfremt der ikke inden for seks måneder fra datoen for anmodningen om voldgift kan opnås enighed mellem parterne om voldgiftsrettens sammensætning, kan enhver af parterne henvise tvisten til Den Internationale Domstol ved en anmodning herom i overensstemmelse med domstolens statutter.

2. Enhver deltagende stat kan ved undertegnelse, ratifikation, accept eller godkendelse af denne konvention eller ved sin tiltrædelse af konventionen erklære, at den ikke anser sig for bundet af bestemmelserne eller dele deraf i stk. 1. De øvrige deltagende stater skal ikke være bundet af stk. 1 eller den relevante del deraf over for en deltagende stat, der har taget et sådant forbehold.

3. Enhver deltagende stat, der har taget et forbehold i medfør af stk. 2, kan når som helst trække dette forbehold tilbage ved meddelelse til De Forenede Nationers generalsekretær.

Artikel 23

Gennemgangsmøder

Efter anmodning fra en eller flere af de deltagende stater og efter godkendelse af et flertal heraf skal De Forenede Nationers generalsekretær indkalde et møde mellem de deltagende stater med henblik på at gennemgå konventionens implementering og problemer, som måtte være opstået med hensyn til dens anvendelse.

Artikel 24

Undertegnelse

Denne konvention står åben for undertegnelse for alle stater indtil den 31. december 1995 i De Forenede Nationers hovedsæde i New York.

Article 25

Ratification, acceptance or approval

This Convention is subject to ratification, acceptance or approval. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

Article 26

Accession

This Convention shall be open for accession by any State. The instruments of accession shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

Article 27

Entry into force

1. This Convention shall enter into force 30 days after 22 instruments of ratification, acceptance, approval or accession have been deposited with the Secretary-General of the United Nations.

2. For each State ratifying, accepting, approving or acceding to the Convention after the deposit of the 22nd instrument of ratification, acceptance, approval or accession, the Convention shall enter into force on the thirtieth day after deposit by such State of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

Article 28

Denunciation

1. A State Party may denounce this Convention by written notification to the Secretary-General of the United Nations.

2. Denunciation shall take effect one year following the date on which notification is received by the Secretary-General of the United Nations.

Article 29

Authentic texts

the original of this Convention, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations, who shall send certified copies thereof to all States.

Artikel 25

Ratifikation, accept eller godkendelse

Denne konvention skal ratificeres, accepteres eller godkendes. Ratifikations-, accept- eller godkendelsesinstrumenter skal deponeres hos De Forenede Nationers generalsekretær.

Artikel 26

Tiltrædelse

Denne konvention skal være åben for tiltrædelse af enhver stat. Tiltrædelsesinstrumenterne skal deponeres hos De Forenede Nationers generalsekretær.

Artikel 27

Ikrafttræden

1. Denne konvention træder i kraft den 30. dag efter deponeringen af det 22. ratifikations-, accept-, godkendelses- eller tiltrædelsesinstrument hos De Forenede Nationers generalsekretær.

2. For enhver stat, der ratificerer, accepterer, godkender eller tiltræder konventionen efter deponeringen af det 22. ratifikations-, accept-, godkendelses- eller tiltrædelsesinstrument, træder denne konvention i kraft den 30. dag efter den pågældende stats deponering af sit ratifikations-, accept-, godkendelses- eller tiltrædelsesinstrument.

Artikel 28

Opsigelse

1. En deltagende stat kan opsigte denne konvention ved skriftlig meddelelse til De Forenede Nationers generalsekretær.

2. Opsigelsen får virkning 1 år efter den dato, da De Forenede Nationers generalsekretær har modtaget meddelelsen.

Artikel 29

Autentiske tekster

Originaleksemplaret af denne konvention, hvis arabiske, engelske, franske, kinesiske, russiske og spanske tekst har samme gyldighed, skal deponeres hos De Forenede Nationers generalsekretær, der skal sende bekræftede kopier deraf til samtlige stater.

Bemærkninger til forslaget til folketingsbeslutning

I. Konventionens forhistorie

Spørgsmålet om beskyttelse af FN-personel, der deltager i fredsbevarende operationer, blev optaget på dagsordenen for FN's 48. generalforsamling i efteråret 1993 på foranledning af *New Zealand*. Baggrunden var de stadigt hyppigere angreb på FN-personel, som har medført en dramatisk stigning i antallet af dræbte og sårede i FN's tjeneste. Efter anmodning fra Sikkerhedsrådet havde generalsekretæren udarbejdet en rapport herom, ligesom emnet havde været drøftet indgående i FN's særlige udvalg om fredsbevarende operationer – det såkaldte 34magtsudvalg (se Beretningen til Folketinget fra FN's 48. generalforsamling, side 331).

New Zealands hensigt med det konkrete dagsordenspunkt var at koncentrere indsatsen om den retlige beskyttelse, og New Zealand havde til brug for drøftelsen udarbejdet et udkast til en konvention om ansvar for angreb på FN-personel. Udkastet byggede på konventionen af 1973 om internationalt beskyttede personer (diplomatbeskyttelseskonventionen) samt gidseltagningskonventionen af 1979 (begge ratificeret af Danmark, jf. Lovtidende C 1977, side 645, og 1987, side 344) og havde som det primære formål til hensigt at gøre angreb på FN-personel strafbare i samtlige kontraherende stater – princippet om universel jurisdiktionskompetence.

Også *Ukraine* havde udarbejdet et konventionsudkast, hvis sigte var mere bredt, bl.a. indeholdende bestemmelser om FN-personellets juridiske status og værtslandets forpligtelser.

I *Danmark* havde samtidige nationale overvejelser i forbindelse med etableringen af Den Internationale Brigade afdækket et lignende behov for tilvejebringelse af et internationalt retligt instrument til beskyttelse af dansk personel, der deltager i fredsbevarende/skabende og humanitære operationer.

Under debatten på 48. generalforsamling afgav Danmark på vegne af *de nordiske lande* et indlæg, hvori der udtryktes stærk bekymring over de mange direkte angreb på FN-personel. Sådanne angreb var helt uacceptable og viste behovet for at øge personellets sikkerhed. På nordisk hold foretrak man, at der blev udarbejdet et omfattende retligt instrument,

som forholdt sig til flere af de fundamentale problemstillinger, herunder især spørgsmålet om FN-personellets status i relation til den humanitære folkeret, fremfor alene at sigte mod at etablere universel jurisdiktionskompetence med henblik på strafpølgning af enkeltpersoners angreb på FN-personel.

Debatten mandede ud i vedtagelse af et *resolutionsforslag* om oprettelse af et *ad hoc-udvalg* med henblik på at udarbejde en international konvention om sikkerhed for FN-personel. Ad hoc-udvalget blev bemyndiget til at afholde to møder inden 49. generalforsamling. Endvidere anbefalede i resolutionsforslaget, at der på 49. generalforsamling blev nedsat en arbejdsgruppe under 6. udvalg, såfremt der måtte vise sig behov for yderligere arbejde med konventionsudkastet. Resolutionsforslaget blev vedtaget uden afstemning i såvel 6. udvalg som Plenarforsamlingen (res. 48/37, jf. Beretningen til Folketinget, side 333).

Ad hoc-udvalget under canadisk formandskab afholdt to mødesamlinger (à to uger) i New York i henholdsvis marts/april og august måned 1994, uden at det lykkedes at nå til fuld enighed om en traktattekst.

Foruden et fælles konventionsudkast udarbejdet af New Zealand og Ukraine havde ad hoc-udvalget et *nordisk arbejdsrapport* indeholdende en række elementer, inspireret af gældende humanitær folkeret, bl.a. om forbud mod, at FN-personel, deres udstyr og opholdssteder gøres til genstand for angreb, at der i øvrigt lægges hindringer i vejen for personellets udøvelse af deres mandat, samt at personellet ikke må tilbageholdes eller udspørges, ligesom deres våben ikke må konfiskeres.

Under de nævnte to mødesamlinger lykkedes det at opnå principiel enighed om en fælles forhandlingstekst til videre drøftelse under FN's 49. generalforsamling. Især var der en stor grad af enighed om de *strafferetlige* bestemmelser, hvorved en række nærmere specificerede handlinger rettet mod FN-personellets virke – direkte angreb, mord, gidseltagning m.m. – kriminaliseres som internationale forbrydelser. Staterne forpligtes til at retsforfølge eller

udlevere til retsforfølgning personer, der har begået eller medvirket til gennemførelsen af de pågældende handlinger, og det, uanset hvor eller af hvem den kriminaliserede handling er udført.

Derimod forblev det uafklaret, hvorledes traktaten skulle afgrænses med hensyn til personel og operationer. Der blev bl.a. rejst spørgsmål om, i hvilket omfang *personel*, som ikke direkte er knyttet til en FN-operation, men rent faktisk befinder sig i det pågældende operationsområde (f.eks. FN-personel ved et regionalt kontor), skulle inddrages under traktatens beskyttelse. Endvidere blev der rejst spørgsmål om, hvorvidt personel fra frivillige organisationer (NGO'er) også skulle være omfattet af traktaten. Det vanskeligste spørgsmål angik selve definitionen af de *operationer*, som traktaten skal beskytte. Der var enighed om, at forbudet mod angreb på FN-personel skulle gælde enhver almindelig fredsbevarende operation. Derimod blev der rejst tvivl om, hvor grænsen skulle trækkes mellem de operationer, der skulle være omfattet af konventionens dækningsområde, og de operationer, hvor FN-personel impliceres i kamphandlinger på den ene af de stridende parter side mod den anden part – således som det var tilfældet i Golfkrigen. I sidstnævnte tilfælde må det pågældende personel formentlig betragtes som kombattanter i krigens folkerets forstand og dermed som legitimt mål for angreb.

I relation til begge de udestående spørgsmål – personel og operationer – tilstræbtes fra dansk og nordisk side den størst mulige beskyttelse, som realistisk set lader sig gennemføre i praksis. Men en række lande, især inden for den asiatiske gruppe, ønskede som udgangspunkt konventionen begrænset i operationel henseende til situationer, hvor der foreligger samtykke fra de stridende parter, og i personel henseende udelukkende til personer, der tager direkte del i en fredsbevarende operation – i begge tilfælde begrundet i suverænitetsbetragtninger, d.v.s. man ønsker ikke internationale styrker på sit territorium uden efter konkret aftale, og desuden ønsker man ikke at give adgang til andre personer, f.eks. fra frivillige humanitære organisationer, end de i operationen direkte involverede.

Ved indledningen af FN's 49. *generalforsamling* besluttedes det at genoptage ad hoc-udvalgets arbejde i en »open-ended« *arbejdsgruppe*, som mødtes i yderligere to uger fra den 3.-14. oktober 1994. Under dette forhandlingsforløb lykkedes det at nå frem til en i store træk acceptabel afgrænsning af traktatens beskyttelsesområde.

I *personel* henseende indebærer dette, at beskyttelsen omfatter alt FN-personel – militært, civilt og politi – der tager direkte del i den pågældende FN-ope-

ration (blå baretter); endvidere omfatter beskyttelsen personel, som udfører opgaver i tilknytning til operationen («associated personnel») repræsenterende f.eks. FN's Flygtningehøjkommissariat (UNHCR) og Verdensfødevareprogrammet samt de frivillige humanitære organisationer, som efter aftale med FN bistår operationen; samt endelig FN-personel, der befinder sig i operationsområdet. I *operationel* henseende omfatter konventionen fredsbevarende og fredsskabende operationer etableret af FN's Sikkerhedsråd eller i en given situation af Generalforsamlingen. Endvidere er andre operationer omfattet, forudsat at Generalforsamlingen eller Sikkerhedsrådet tilkendegiver, at der foreligger en særlig risiko, som nødvendiggør traktatens anvendelse.

Traktaten finder derimod *ikke* anvendelse, hvis Sikkerhedsrådet etablerer eller autoriserer en operation i medfør af FN-pagtens kap. VII under omstændigheder, der indebærer, at FN- eller nationalt personel tager del i kamphandlinger som kombattanter; i sådanne situationer (Golfkrigen) gælder alene krigens folkeret.

Den 14. oktober på arbejdsgruppens sidste handlingsdag lykkedes det at færdiggøre traktatteksten med en *anbefaling* om, at den forelagdes 6. udvalg til drøftelse og vedtagelse.

Det skete i dagene 8.-10. november, hvor debatten i 6. udvalg indledtes af Danmark med et indlæg afgivet af Hans Kongelige Højhed Kronprins Frederik på de nordiske landes vegne. Med dette indlæg ønskede de nordiske lande at gå i spidsen i opfordringen til FN's medlemslande om at vedtage den foreliggende traktattekst som et vigtigt bidrag til beskyttelsen af FN- og dertil knyttet personel, der sætter livet på spil i udførelsen af funktioner i det internationale samfunds fælles interesse. Det blev understreget i indlægget, at konventionen skal ses som led i en fortsat proces for at øge sikkerheden for FN-personellet. Hvis konventionens anvendelse i praksis viser sig at løbe ind i vanskeligheder, vil bestemmelsen om gennemgangsmøder (art. 23) kunne bringes i anvendelse med henblik på at rette op på situationen. Men her og nu er det vigtigt at udbrede konventionens budskab, at angreb på eller obstruktion af FN-personellet i udførelsen af deres internationale mandat ikke kan tolereres, og at de personer, som udfører sådanne forbrydelser, vil blive søgt holdt individuelt ansvarlige for deres handlinger.

Debatten resulterede i, at der uden afstemning blev vedtaget en resolution med konventionsteksten vedhæftet som bilag. Den endelige vedtagelse fandt sted i Plenarforsamlingen den 9. december 1994, ligeledes uden afstemning, d.v.s. uden at noget land modsatte sig vedtagelsen. Denne vedtagelse er imid-

lertid ikke retlig bindende for staterne. Hertil kræves ratifikation (eller accept, godkendelse, tiltrædelse) i overensstemmelse med staternes respektive forfatningsretlige forskrifter.

II. Danmarks ratifikation

Danmark *undertegnede* konventionen – med forbehold om ratifikation – på åbningsdagen for undertegnelse, den 15. december 1994, ved FN-hovedkvarteret i New York. Foruden Danmark undertegnede ved den lejlighed tillige Finland, Norge, Sverige, New Zealand, Canada, Portugal, Argentina, Panama og Ukraine.

Endnu har ingen lande *ratificeret* konventionen. Som et af de betydelige troppebidragydende lande vil det være naturligt, at Danmark er i spidsen af ratifikationsprocessen. Der kræves 22 landes ratifikationer (accept, godkendelse eller tiltrædelse) for konventionens ikrafttræden.

Som det vil fremgå af gennemgangen nedenfor under III, nødvendiggør dansk ratifikation ikke ændringer i dansk lovgivning, ligesom der ikke skønnes at være statsfinansielle udgifter forbundet med ratifikationen.

Forsvarsministeriet og Justitsministeriet har været hørt over beslutningsforslaget.

III. Konventionens indhold og forhold til dansk ret

A. Oversigt over konventionens bestemmelser

I *præamblen* angives baggrunden for og formålet med konventionen. Det konkluderes, at der består et påtrængende behov for at vedtage passende og effektive foranstaltninger til at forhindre angreb på FN- og dertil knyttet personel og til at strafforfølge personer, der begår sådanne handlinger.

Artiklerne 1-2 indeholder definitioner af de grundlæggende begreber »FN-personel« og »FN-operationer« samt afgrænsningen af konventionens anvendelsesområde over for krigens folkeret.

Artiklerne 3-8 fastsætter centrale, generelle forpligtelser for staterne med hensyn til beskyttelsen af FN-personellet, især vedrørende forbud mod angreb, obstruktion, tilbageholdelse og forhør over for sådant personel.

Artiklerne 9-18 indeholder de konkrete strafferetlige forbud – mord, kidnapning og anden form for angreb mod FN-personellets fysiske integritet og frihed – samt bestemmelser om etablering af staternes jurisdiktionskompetence og nærmere samarbejde om udøvelse af jurisdiktionen.

En række blandede bestemmelser findes i artiklerne 19-23, bl.a. om udbredelse af kendskabet til kon-

ventionen, om retten til selvforsvar, bilæggelse af tvister og afholdelse af gennemgangsmøder.

Endelig indeholder *artiklerne 24-29* sædvanlige afslutningsbestemmelser om undertegnelse, ratifikation, ikrafttrædelse m.v.

B. Gennemgang af konventionens enkelte bestemmelser

Artikel 1 defineres begreberne FN- og dertil knyttet personel samt FN-operationer.

Personellet omfatter først og fremmest de personer - militær, politi og civile – der er direkte deltagere i en FN-operation. Men også personer, som efter aftale med FN udfører forskellige aktiviteter til støtte for FN-operationer, f.eks. nødhjælpsarbejdere og chauffører for nødhjælpstransporter, er omfattet af konventionens beskyttelsesregler som »tilknyttet personel«. Endelig inddrages under beskyttelsen repræsentanter for FN, som rent faktisk er til stede i det område, hvor FN-operationen gennemføres, uden nødvendigvis at have noget med operationen at gøre.

FN-operationerne er afgrænset til sådanne, som er etableret af Sikkerhedsrådet eller Generalforsamlingen med henblik på at opretholde eller genoprette international fred og sikkerhed, dvs. både fredsbevarende og fredsskabende operationer inden for rammerne af FN-pagtens kapitel VI og kapitel VII. *Samtykke* til operationen er således ikke nogen betingelse for konventionens anvendelse. Som en indrømmelse til de lande, som lagde vægt på samtykkekravet, findes i den 7. *præambulære* bestemmelse til konventionen en anerkendelse af, at effektiviteten og sikkerheden for FN-personel øges, når operationen gennemføres efter samtykke og i samarbejde med værtslandet. Endvidere dækker begrebet FN-operation enhver anden FN-operation, f.eks. nødhjælpsoperation som følge af en naturkatastrofe, såfremt Sikkerhedsrådet eller Generalforsamlingen tilkender, at der består en særlig risiko for personellets sikkerhed ved deltagelse i den pågældende operation.

Endelig er også begreberne *værtsland* og *transitland* defineret.

Artikel 2 fastlægger afgrænsningen af konventionens anvendelsesområde over for krigens folkeret. Konventionens beskyttelse mod angreb på FN-personellet bortfalder først, når dette personel deltager i en krigsoperation autoriseret af FN's Sikkerhedsråd i medfør af FN-pagtens kap. VII og under omstændigheder, der indebærer, at det pågældende personel eller enheder heraf inddrages som kombattanter imod organiserede væbnede styrker. Det vil typisk

sige, når den internationale styrke ikke længere optræder upartisk, men går ind i konflikten på den ene parts side, som det var tilfældet i Golfkrigen i 1991. I sådanne tilfælde tilsiger autoriteten af de humanitære folkeretlige regler gældende for internationale væbnede konflikter, at disses regler om krigsfangestatus m.m. bringes i anvendelse, uanset at dette indebærer, at de pågældende internationale styrker bliver legitime militære mål for den part, Sikkerhedsrådets aktion er rettet imod. Med de humanitære folkeretlige regler henvises der i første række til Genèvekonventionerne af 12. august 1949 om beskyttelse af krigens ofre med tillægsprotokol I af 18. juni 1977 (begge regelsæt ratificeret af Danmark, jf. Lovtidende C 1951, s. 527, og 1983, s. 101). For så vidt angår definitionen af internationale væbnede konflikter henvises der især til den fælles artikel 2 i Genèvekonventionerne.

Artikel 3 fastslår betydningen af, at FN-personellet og dets materiel bærer det særlige FN-lemblem og for personellens vedkommende tillige et FN-identitetskort. Personellet mister ikke beskyttelsen ved ikke at bære FN-blemet, men under normale omstændigheder skulle det selvsagt sikre personellet mod angreb i overensstemmelse med konventionens hovedsigte.

Artikel 4 foreskriver, at FN og værtslandet snarest muligt indgår en aftale om den nærmere status for FN-styrken, og *artikel 5* fastslår, at en transitstat skal lette FN-styrken dens vej til og fra værtslandet. I *artikel 6* mindes om, at FN-personellet i øvrigt skal respektere værtslandets og transitlandets love og regler og afstå fra handlinger, som vil være uforenelige med den upartiske og internationale karakter af personellens pligter.

I *artiklerne 7 og 8* indeholdes de centrale budskaber til alle stater og andre enheder, som måtte blive berørt af FN's arbejde for freden: at FN-personellet, deres udstyr og lokaliteter ikke må gøres til genstand for angreb eller nogen anden form for aktion, der vil forhindre dem i at udføre deres mandat; at FN-personellet ikke må tages til fange eller tilbageholdes; at FN-personel, som ikke desto mindre uretmæssigt er blevet tilbageholdt, straks skal frigives, ikke må afhøres og i øvrigt skal behandles i overensstemmelse med de anerkendte standarder på menneskerettighedsområdet, herunder med principperne i Genèvekonventionerne af 1949 om beskyttelse af krigens ofre. De i konventionen deltagende stater skal desuden samarbejde om gennemførelsen af konventionen, især i situationer hvor værtslandet selv er ude af stand til at sikre den fornødne beskyttelse.

Artikel 9 er den centrale strafferetlige bestemmelse, hvori det foreskrives, hvilke konkrete handlinger

staterne skal kunne strafforfølge i medfør af deres nationale lovgivning. Det drejer sig om mord, bortførelse eller andet angreb på en under konventionen beskyttet persons legeme eller frihed samt voldshandlinger rettet mod personellens tjenestested, privatbolig eller transportmiddel, hvorved den pågældendes person eller frihed bringes i fare. Trussel om, forsøg på og medvirken til de nævnte handlinger skal også kunne straffes.

De efterfølgende *artikler 10-18* indeholder de mere tekniske regler om hvert lands tilvejebringelse af den nødvendige jurisdiktion over for de nævnte forbrydelser (*art. 10*), om samarbejde med henblik på forebyggelse af de pågældende forbrydelser (*art. 11*), om udveksling af oplysninger de deltagende stater imellem vedrørende de begåede forbrydelser (*art. 12*), om iværksættelse af foranstaltninger til sikring af den formodede gerningsmands tilstedeværelse med henblik på strafforfølgning eller udlevering (*art. 13*), om henholdsvis retsforfølgning (*art. 14*) eller udlevering (*art. 15*) af den formodede gerningsmand, om samarbejde i forbindelse med retsforfølgningen, herunder overgivelse af bevismateriale (*art. 16*), om sikring af, at den tiltalte får en retfærdig rettergang, herunder adgang til at komme i forbindelse med en repræsentant for den tiltaltes hjemstat og til at modtage besøg af en repræsentant for denne stat (*art. 17*) samt endelig om underretning til FN's generalsekretær om sagens endelige udfald, hvilken underretning af generalsekretæren skal videresendes til de øvrige deltagende stater (*art. 18*).

Disse jurisdiktionelle bestemmelser tillige med straffebestemmelsen i artikel 9 svarer i alt væsentligt til de bestemmelser, som er indeholdt i den tidligere nævnte diplomatbeskyttelseskonvention af 1973, som Danmark ratificerede i 1975, jf. Lovtidende C 1977, side 645. Danmarks opfyldelse af de pågældende bestemmelser nødvendiggør derfor ikke fornyet lovgivning eller ændringer i administrativ praksis, idet formuleringen af straffelovens § 8 nr. 5 (»når handlingen er omfattet af mellemfolkelig overenskomst, ifølge hvilken Danmark er forpligtet til at foretage strafforfølgning«) allerede har taget højde for fremkomsten af yderligere internationale konventioner om universel jurisdiktion, der tillader retsforfølgning, uanset hvor og af hvem en bestemt forbrydelse er begået.

Artiklerne 19-23 indeholder en række blandede bestemmelser.

Artikel 19 pålægger de deltagende stater at udbrede kendskabet til konventionens indhold især inden for de væbnede styrker. Regeringen vil tage skridt til, at studiet af konventionens bestemmelser fremover vil indgå i den undervisning, som allerede gives dan-

ske soldater i den humanitære folkerets regler gældende for væbnede konflikter.

I *artikel 20* opregnes en række forbeholdsklausuler, d.v.s. præciseringer af, hvad konventionen *ikke* regulerer. Det præciseres således bl.a., at konventionen ikke berører anvendelsen af den humanitære folkeret, menneskerettigheder m.v., samt forpligtelsen for FN- og dertil knyttet personel til at respektere disse internationale regler (a), staternes ret til inden for rammerne af FN-pagten at bestemme, hvem der har adgang til dens territorium (b), FN-personellets pligt til at følge det mandat, som operationen hviler på (c), staternes ret til at trække deres personel ud af en given operation (d), FN-personellets ret til en passende erstatning i tilfælde af død, lemlæstelse o.l. (e).

Artikel 21 fastslår, at intet i konventionen begrænser den i folkeretten almindeligt gældende ret til at handle i selvforsvar.

Artikel 22 er en sædvanlig procedurebestemmelse om bilæggelse af uoverensstemmelser vedrørende fortolkningen og anvendelsen af konventionen, in-

klusive muligheden af at indbringe et sådant spørgsmål for Den Internationale Domstol i Haag, men desværre også inklusive muligheden af at tage forbehold over for denne bestemmelse.

Artikel 23 om gennemgangsmøder kan blive aktuel, hvis konventionens anvendelse i praksis skulle løbe ind i problemer, f.eks. vedrørende udløsningsmekanismen i artikel 1 (c) (ii) om andre operationer end de fredsbevarende og fredsskabende.

De afsluttende *artikler 24-29* indeholder sædvanlige traktatretlige bestemmelser om undertegning, ratifikation, ikrafttræden (30 dage efter deponeringen af det 22. ratifikationsinstrument), opsigelse samt om de autentiske sprogversioner.

C. Sammenfatning

Ved ratifikation påtager Danmark sig en forpligtelse til at sikre opfyldelsen af konventionens bestemmelser inden for dansk jurisdiktionsområde. Denne opfyldelse vil kunne ske inden for rammerne af gældende dansk ret.